

RECOMANACIONS DAVANT LA PETICIÓ I CELEBRACIÓ DEL BAPTISME D'INFANTS O DE NOIS I NOIES QUE ESTAN EN EDAT CATEQUÈTICA

Document aprovat pel Consell Episcopal el 9 d'abril de 2013

Els dos documents de referència en els quals es troben les normes i criteris que s'han de seguir són: el Codi de Dret Canònic (CIC), c. 849-878 i el Directori de Pastoral Sacramental (DPS), I Part: Els sacraments de la iniciació cristiana, pàgines de la 15 a la 58, números de l'1 al 114. Aquest Directori és fruit de la resolució n. 67 del concili provincial Tarraconense de 1995.

Convé també no perdre de vista les «Orientacions doctrinals i pastorals» del Ritual del baptisme dels infants.

El Directori assenyala nítidament les tres edats en les quals es pot rebre el baptisme:

- L'infant, d'edat compresa entre el naixement i els set anys no complerts,
- El noi i noia en edat catequètica, des dels set anys fins als setze anys,
- L'adult, des dels setze anys.

En aquestes RECOMANACIONS ens referim principalment al baptisme d'infants.

A) RECOMANACIONS PER AL BAPTISME DELS INFANTS

1. Acolliment dels pares (DPS n. 26)

Cal procurar un acolliment detingut, senzill i amable als pares (al pare i a la mare, o almenys a un d'ells; no s'ha d'acceptar la petició feta per una altra persona —avis o familiars—, a no ser que sigui un cas excepcional).

Aquest acolliment els hauria d'ajudar a aprofundir en les motivacions de la seva petició i a plantejar amb franquesa i esperit comprensiu les dificultats que es puguin presentar.

Cal valorar com a suficient el compromís assumit pels pares, o almenys per part d'un dels dos (DPS n. 89), sense imposar més exigències que les necessàries (DPS n. 31), ja que els infants són batejats en la fe de l'Església (DPS n. 29)

S'ha d'insistir en la celebració del baptisme de l'infant dins les primeres setmanes del naixement i a no diferir-lo (CIC c. 867; DPS n. 23).

Pot ser útil, per a la recollida de dades i per a formalitzar la petició del baptisme, el model que s'oferirà des de l'Arquebisbat, degudament signat pels pares i padrins (o testimonis).

2. Els padrins

Cal no cedir en la idoneïtat del padrí o padrina, que està clarament establerta (CIC c. 872-874; DPS n. 45-48). És l'única manera de retornar al padrinatge la seva funció primordial d'acompanyament i educació cristiana.

Es pot acceptar que el padrí o padrina tinguin més de 12 anys si ha rebut el sacrament de la confirmació.

Si els proposats per a ser padrins no són idonis i, per tant no es poden acceptar, la celebració del baptisme va endavant igualment. En aquests casos hi ha d'haver almenys un testimoni (CIC c. 875; DPS n. 47), que ha tenir almenys 16 anys.

3. Preparació de la celebració (CIC c. 851 §2; DPS n. 27-28)

A més de l'acolliment seria convenient establir dues reunions de preparació dels pares i padrins, a les quals poden ser convidats els avis. Aquestes trobades han de tenir caràcter evangelitzador i s'han de fer sense presses ni urgències.

Una primera per a parlar de la família cristiana i de la transmissió de la fe en aquest àmbit. Si la dirigeix un matrimoni cristià jove de la parròquia el seu testimoniatge pot ser molt directe i creïble perquè parteix de l'experiència pròpia. Pot ser útil l'esquema de reunió que s'ofereix a l'annex 1.

Una segona reunió per a parlar de la mateixa celebració del baptisme, ritual, paraules i signes. Aquesta l'ha de conduir el rector de la parròquia, que alhora pot presentar la vida de la comunitat parroquial. Pot ser útil l'esquema de reunió de l'annex 2.

S'ha de ser facilitar al màxim l'assistència a aquestes reunions, adaptant els dies i hores a les possibilitats de cada família.

4. Situacions especials (DPS n. 29-32)

Cal llegir amb detenció el que estableix el Directori i no fixar més normes que les que ja hi ha. En la nostra acció pastoral es poden suggerir noves reflexions i fins criteris a considerar, però sempre respectant els drets dels fidels i mai convertint una opinió en norma.

Cada vegada ens trobem amb més peticions de baptisme d'un fill per part de parelles i matrimonis que es troben en «situacions irregulars». Cal mantenir en tot moment el diàleg receptiu, la paciència a explicar les coses, l'actitud positiva i oberta, la mirada i el capteniment comprensiu.

Quan sigui possible, i es pugui fer amb delicadesa i discreció, cal aprofitar aquesta ocasió pastoral per a oferir-los l'oportunitat de normalitzar la seva situació.

Pel que fa a la imposició del nom, cal tenir present el criteri establert, que diu que s'ha de procurar que tingui un sentit cristià (CIC c. 855; DPS n. 49).

5. Celebració del baptisme: temps i lloc

La celebració ha de ser d'acord amb el Ritual en totes les seves parts (CIC c. 850; DPS 91-95) (l'aigua: DPS n. 65-66) (sants olis: DPS n. 68-70).

El diumenge, i el dissabte a la tarda, és el dia més indicat per a aquesta celebració (CIC c. 856; DPS n. 50-55) i és recomanable no fer-ho durant el temps de Quaresma «per la tradicional dimensió de preparació catecumenal». La celebració ha de ser única en un mateix dia i hora, si és possible (DPS n. 77).

El lloc propi d'aquesta celebració és la parròquia dels pares (CIC c. 857; DPS n. 56-58.75).

Quan es demana celebrar el baptisme fora de la pròpia parròquia, és normal comunicar-ho al rector corresponent. Serà el rector de la parròquia que rep la petició qui jutjarà la conveniència o no d'acceptar aquesta celebració, però en cap cas no en té l'obligació.

El baptisteri és l'espai de la celebració. Cal tenir-ne cura, netejar-lo i ornamentar-lo per tal que sigui, en tot moment, un lloc significatiu per a la comunitat cristiana. L'ús de piles baptismals mòbils hauria de ser del tot excepcional. (DPS n. 59-63)

6. Contacte amb la família, després del baptisme

Els primers anys de la vida de l'infant són decisius pel que fa als seus primers passos en la vida cristiana. Per això és molt important tenir algun contacte amb la seva família des de la parròquia. Pot facilitar-ho enviar una felicitació en els aniversaris del baptisme, convocar la família el dia del Baptisme del Senyor o per a presentar el fill a la Mare de Déu, etc.

B) RECOMANACIONS PER AL BAPTISME DELS NOIS I NOIES D'EDAT CATEQUÈTICA

Orientacions pel que fa al catecumenat: DPS n. 36-44

Orientacions pel que a la celebració: DPS n. 107-110. S'ha de seguir el capítol V del Ritual de la iniciació cristiana d'adults.

1. Si el noi o noia té set anys o més, la seva iniciació al baptisme i també a la primera comunió, es farà dins el grup catequètic i seguint el mateix temari que els qui només es preparen per a la primera comunió.
2. Si el noi o noia té dotze anys o més, la seva iniciació al baptisme, a la primera comunió i a la confirmació, es farà dins el grup catequètic corresponent.

C) Anotació del baptisme (DPS n. 112-114)

L'anotació del baptisme s'ha de fer sense tardança. També els noms dels testimonis, si no hi ha padrins, en el lloc d'aquests taxant la paraula *padrins* i afegint una «T» o escrivint *testimonis*.

Per tal de no crear conflictes amb el registre civil, els noms compostos no han de portar cap guionet que els separi, simplement un espai. Si es posen altres noms, a judici del rector i segons un antic costum, han d'anar separats d'una coma.

Primera trobada

El baptisme, no és la festa d'un dia; SÍ ÉS UNA DECISIÓ PER A TOTA LA VIDA

- El vostre fill/a, com va néixer, com és, a qui s'assembla. La vostra experiència de ser pares (primera vegada?). Quan vas saber que estaves embarassada, els nou mesos. Els canvis en la vida de parella, de família. Les reaccions dels avis, familiars i amics.
- Déu us ha donat un fill/a. Déu us ha donat aquesta meravellosa capacitat. Déu crea per mitjà de vosaltres dos. Ell és l'autor de la vida, el creador. Us teniu un amor fecund, creador de vida. Transmetre la vida no és una acció biològica. És posar al món una persona.
- Una persona neix i creix amb la necessitat de ser estimada, perquè, després, tingui la força i la necessitat d'estimar els altres. Per això ajudar a créixer un infant, és a dir, la responsabilitat i el goig d'educar un fill/a va sempre guiat i motivat per la transmissió de valors.
- Què vol dir transmetre valors? Vol dir que hom té un sentit de la vida, de la persona, de la societat fonamentada en uns convenciments importants. No són només idees. Per nosaltres, els cristians, són expressions d'una manera de viure com la de Jesús.
- Per Jesús, tal com llegim a l'Evangeli, són més importants les persones (totes, sense diferència per la raça, la posició social, la cultura, la manera de pensar) que les coses. Perquè una persona és un fill de Déu: aquesta és la seva dignitat. I tots som de veritat germans, formem part d'una sola família humana.
Per Jesús l'amor, la comprensió, l'ajuda mútua, la solidaritat, el perdó, la justícia és el que fa un món millor, tal com Déu vol. Mai no és justifica la violència, ni el menyspreu, ni l'abús de l'altre.
Per Jesús la recerca de la veritat, la sinceritat i el diàleg en les relacions entre les persones, la transparència de les intencions, la netedat de cor, la confiança incansable en l'altre... són els materials per a construir una vertadera fraternitat.
- El vostre fill/a necessita trobar tot això en la vostra família, respirar-ho, experimentar-se'n per tal que, després, quan ja sigui més grandet/a, entengui que totes aquestes són les coses que realment tenen un valor, que donen sentit a la vida i fan feliç.
Posar-lo dins la tradició cristiana, en els primers anys de la vida, per començar vol dir que vegi una determinada manera de viure, que va d'acord amb el que Jesús va ensenyar i viure. No és principalment una lliçó que s'ha d'escoltar i complir.
També és important adonar-se de les dificultats que trobem per passar aquesta tradició, per iniciar els fills en la fe cristiana. Les dificultats són un repte a superar, no un impediment. Els convenciments donen sentit a la vida: els fills els necessiten per a créixer amb fonaments.
- En demanar el baptisme per a un fill/a, és normal que l'Església, que rep aquesta petició, demani aquesta responsabilitat educativa als pares, els quals seran ajudats pels padrins i pels avis, també per la parròquia. Els primers i principals educadors sou els pares. Però també tenen un paper important els padrins i els avis. Cal concretar-lo.
Després, durant els anys que seguiran, la parròquia us ofereix d'acompanyar-vos i ajudar-vos en la joiosa responsabilitat de l'educació cristiana del vostre fill/a, quan l'ensenyareu a fer els primers passos en la fe. Això vol dir ensenyar les principals pregàries, el coneixement de les imatges religioses, la participació en les festes assenyalades de Nadal, Pasqua, festa major, festes de la Mare de Déu.
I quan tingui l'edat apropiada l'heu d'inscriure a la catequesi parroquial perquè es prepari a rebre els altres dos sacraments de la iniciació cristiana: la comunió i la confirmació

Pregària. Benedicció del fill/a (si el porten) (a l'església?)

Segona trobada

El baptisme NO ÉS UNA FESTA D'UN DIA; sí és una decisió per tota la vida.

1.

— Portar un fill/a al baptisme és fer-lo membre de l'Església, inscriure'l a la parròquia. També la parròquia es fa responsable amb vosaltres, els pares i els padrins, de la seva educació cristiana. Per això us oferim un acompanyament, una orientació i un suport en aquests primers anys de la vida, i, després, la catequesi d'infants, que els inicia en la fe cristiana, celebrada pels sagraments de la primera comunió i de la confirmació.

— Per tant, convé conèixer aquesta comunitat parroquial, de la qual vosaltres formeu part i a la qual incorporeu el vostre fill/a. Només es pot estimar, valorar i participar en allò que primer es coneix. *Parròquia* és una paraula que significa *entorn*. Ens referim a una població l'entorn d'una església, d'un campanar, a un punt de referència. No només en el sentit d'un lloc que ofereix uns serveis espirituals, sinó sobretot ens referim a una comunitat de fe que, gràcies a la nostra vinculació a ella, ens ajuda a educar la fe, a celebrar-la, a viure-la, a testimoniar-la.

— Una comunitat cristiana per a ser parròquia ha de tenir una vida i una acció pastoral en tres dimensions. Totes tres iguals en importància.

Primera dimensió: ajudar a fer que tots els membres, adults, joves i infants, creixin en la fe, la coneguin, la madurin, la reflexionin, la fonamentin.

Segona dimensió: iniciar-se en la fe pels sagraments de la iniciació cristiana, degudament preparats, el baptisme, la confirmació, l'eucaristia; celebrar la fe en l'eucaristia dominical i en els sagraments de la vida cristiana; pregar en comú.

Tercera dimensió: fer més activa i compromesa la caritat, especialment a favor dels desvalguts, dels pobres, dels malalts, dels ancians.

2.

— La celebració del baptisme segueix un ritual molt expressiu i molt significatiu. Les coses que s'utilitzen i les paraules que es pronuncien estan plenes de sentit i de bellesa.

Una manera de celebrar el baptisme és dins de la celebració de l'eucaristia: és el gran moment de la reunió de la comunitat, que acull un nou membre i que prega Déu perquè li concedeixi el do de la fe. Els pares, padrins i família se senten acompanyats per la comunitat que prega i celebra amb ells.

— **La celebració del baptisme** segueix aquests passos:

a) Salutació als presents i acolliment del fill/a, imposició del nom, pregunta als pares i padrins sobre la responsabilitat de l'educació del fill/a que assumeixen, signació (es fa la creu al front per part del mossèn, dels pares, padrins, familiars i membres de la comunitat) .

• Lectura de la Paraula de Déu (possiblement les del diumenge corresponent).

• Pregària dels fidels i lletania dels sants (invocant els patrons de la parròquia i el sant, el nom del qual s'ha imposat a l'infant)

b) Oració per demanar la protecció de Déu i unció prebaptismal o imposició de mans.

• Benedicció de l'aigua (en la qual es diu que l'aigua significarà la vida nova de fill de Déu del batejat i la seva purificació interior)

• Renúncia del mal i professió de fe dels pares i dels padrins (amb la comunitat present).

• Baptisme de l'infant (amb les paraules de Jesús: *(Nom) jo et batejo en el nom del Pare i del Fill i de l'Esperit sant. Amén*. Contesten els pares i padrins.

c) Unció amb l'oli del crisma (el batejat és un consagrat, un fill de Déu!)

• Lliurament de la llum del Crist (la llum es pren del ciri pasqual i significa el testimoniatge de vida que els pares i la família han de donar al seu fill/a)

• Pregària del parenostre. Benedicció final.

En la celebració del baptisme, vosaltres o alguns dels vostres familiars podeu llegir les lectures i les pregàries.